



## Versnelde en uitgestelde berging vrachtwagens

juni 2012

## **Inleiding**

Een incident waarbij vrachtauto's zijn betrokken heeft vaak lange en langdurige files tot gevolg en veroorzaken daarmee aanzienlijke economische schade. Er is daarom veel baat bij een snelle afhandeling van incidenten met vrachtauto's. Uit een praktijkproef is gebleken dat uitgestelde of versnelde berging van vrachtauto's tot minder lange en langdurige files leiden.

Deze brochure is bestemd voor hulpdiensten, wegbeheerders, bergers, chauffeurs en eigenaren die met de berging van vrachtauto's te maken krijgen. Hierin staan de procedures en de praktische toepassing van de versnelde en uitgestelde bergingsmethodiek beschreven. Zo kan iedereen meewerken om de weg na ongevallen met vrachtauto's snel weer vrij te krijgen.

## **Verkeerscentrum Nederland**

Programmabureau Incident Management  
Papendorpseweg 101  
3528 BJ Utrecht  
Postbus 24094  
3502 MB Utrecht  
[www.incidentmanagement.nl](http://www.incidentmanagement.nl)

Extra exemplaren zijn verkrijgbaar bij het Verkeerscentrum Nederland van Rijkswaterstaat via [www.incidentmanagement.nl](http://www.incidentmanagement.nl).

*Verkeerscentrum Nederland – en degenen die aan deze uitgave hebben meegewerkt – hebben de in deze uitgave opgenomen gegevens zorgvuldig verzameld naar de laatste stand van kennis en techniek. Aan deze uitgave kunnen geen rechten worden ontleend. Het Rijk sluit, mede ten behoeve van degenen die aan deze uitgave hebben meegewerkt, iedere aansprakelijkheid uit voor schade die uit het gebruik van de hierin opgenomen gegevens mocht voortvloeien.*

Met medewerking van  
Rijkswaterstaat Corporate Dienst  
- mr. H.J.P. van Douwe

Verkeerscentrum Nederland  
- Ing. E. Hoekstra  
- P. Egberink



# **Versnelde en uitgestelde berging vrachtwagens**

**juni 2012**



**Verantwoordelijkheid Rijkswaterstaat**



**Standaardprocedure IM**



**RoI VLM**



**Praktische uitvoering**



**Schade-afhandelingproces**



**Voorbeeldbrief**



# Verantwoordelijkheid Rijkswaterstaat

Het toepassen van een versnelde of uitgestelde berging is vastgelegd middels een wijziging op de beleidsregels Incident Management Rijkswaterstaat. Deze zijn gepubliceerd in de staatscourant op 9 november 2007/ Nr. RWSCD BJV 2007/28228.

Besluit:

[Artikel I](#)

Na artikel 5 van de Beleidsregels incidentmanagement Rijkswaterstaat wordt een artikel ingevoegd, luidende:

[Artikel 5a.](#) Uitgestelde en versnelde berging

In dit artikel wordt verstaan onder:

uitgestelde berging: eerste berging waarbij de vrachtauto eerst van de rijbaan wordt verwijderd;  
versnelde berging: eerste berging waarbij geen maatregelen ter voorkoming van schade aan de vrachtauto genomen worden.

Uitgestelde of versnelde berging vindt plaats wanneer naar het oordeel van Rijkswaterstaat eerste berging de verkeersdoorstroming aanzienlijk zal kunnen belemmeren.

Schade aan lading, vrachtauto, of wegmeubilair veroorzaakt door uitgestelde of versnelde berging komt voor rekening van Rijkswaterstaat mits deze schade naar het oordeel van de deskundige onvermijdelijk is.

[Artikel II](#)

Dit besluit treedt in werking met ingang van de tweede dag na dagtekening van de Staatscourant waarin het wordt geplaatst.

## Toelichting

Toepassing van de gebruikelijke bergingsmethode van vrachtauto's vergt vaak het gebruik van geavanceerd materieel en het toepassen van voorgeschreven werkwijzen om de berging zo veilig mogelijk te laten verlopen. Op deze manier wordt de kans dat (extra) schade aan voertuig, lading en weg(meubilair) wordt toegebracht zo klein mogelijk gehouden.

Vervolgens wordt de vrachtauto naar een veilige plaats vervoerd (verzorgingsplaats, tankstation, Rijkswaterstaatlocatie of eigen terrein van bergingsbedrijf). Dit bergingsproces is doorgaans tijdrovend en veroorzaakt aanzienlijke vertragingen voor het verkeer op het betreffende deel van het hoofdwegennet. Ervaringen in het buitenland en daardoor geïnspireerde praktijkproeven in Nederland hebben uitgewezen dat andere wijzen van berging de belemmering van de doorstroming van het verkeer zeer aanzienlijk kunnen beperken en daarmee de hoogte van de maatschappelijke kosten (voertuigverliesuren).

De beleidsregels Incident Management Rijkswaterstaat kent twee varianten op de normale bergingsmethode en verwoordt het beoordelingskader van Rijkswaterstaat voor het toepassen van deze varianten. Daarnaast is een randvoorwaarde neergelegd voor het door Rijkswaterstaat voor diens rekening nemen van eventuele extra schade als gevolg van het toepassen van deze varianten.

## Varianten

### Uitgestelde berging

Eerste berging waarbij de vrachtauto eerst van de rijbaan wordt verwijderd.

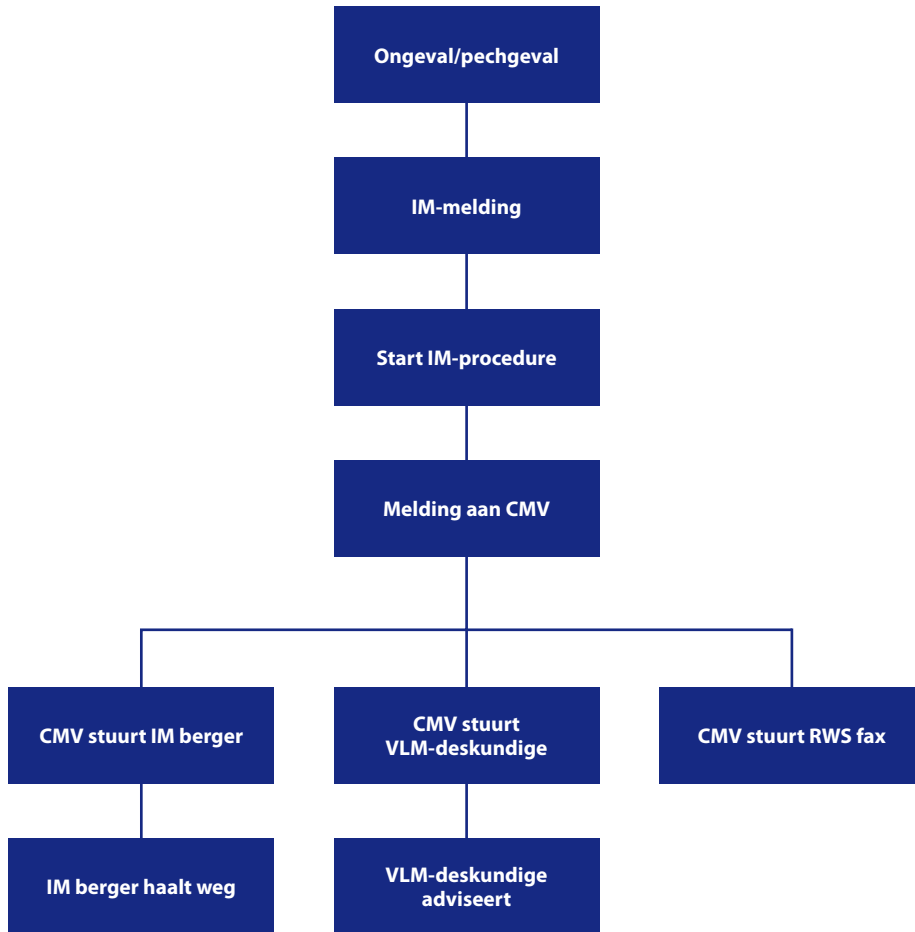
Een vrachtauto, die door pech of een ongeval zich niet meer op eigen kracht kan voortbewegen, wordt zo snel mogelijk door een bergingsvoertuig naar de naastliggende vluchtstrook of berm verplaatst. Bij deze zo snel mogelijk uitgevoerde verplaatsing (duwen, tillen, slepen) bestaat er een grotere kans op schade aan wegdek, lading en voertuig. Op een later tijdstip wordt de vrachtauto verder geborgen, waarbij geen wezenlijke belemmering van de verkeersdoorstroming meer ontstaat.

### Versnelde berging

Eerste berging waarbij geen maatregelen ter voorkoming van schade aan de vrachtauto genomen worden. Hierbij verplaatst een bergingsvoertuig de vrachtauto zo spoedig mogelijk naar de eerst beschikbare veilige plaats. Dit kan gepaard gaan met schade aan de vrachtauto (versnellingsbak, overbrengingssysteem en dergelijke), omdat de bij normale berging te volgen procedures ter voorkoming daarvan, niet gevolgd worden. Vervolgens wordt de vrachtauto verder vervoerd, indien dit niet leidt tot een wezenlijke belemmering van de verkeersdoorstroming.



# **Standaardprocedure IM**



## Standaardprocedure Incident Management voor vrachtauto's

Wanneer een vrachtauto betrokken is bij een ongeval of met pech komt te staan, wordt afhankelijk van de aard van het ongeval of pechgeval de IM-procedure opgestart. De meldkamer van het KLPD, de regiopolitie, de ANWB en de verkeerscentrales van Rijkswaterstaat zijn gemachtigd om een IM-melding aan het CMV te doen.

De meldkamer van het KLPD, de regiopolitie, de ANWB of de verkeerscentrales van Rijkswaterstaat doen een melding bij het CMV, deze informeert vervolgens de berger die met een standaard zwaar bergingsvoertuig direct gaat rijden richting de pech of ongevallocatie.

Het CMV stuurt een gecertificeerde, door Rijkswaterstaat gecontracteerde berger naar het incident. Tevens schakelt het CMV in bepaalde situaties (zie rol VLM-deskundige) een VLM-deskundige in. Na een inschatting van de schade en het bepalen van de waarde van de lading adviseert deze Rijkswaterstaat over de manier van bergen.

De berger vraagt, indien nodig, via het CMV aanvullende gegevens op uit het RDW register. Na het bergen brengt deze de geborgen vrachtauto naar zijn eigen terrein of naar de dichtstbijzijnde veilige plaats.

De uiteindelijke beslissing over de te hanteren bergingsmethode (normaal, versneld of uitgesteld) ligt bij Rijkswaterstaat, deze is de opdrachtgever. RWS wordt hierin geadviseerd door de VLM-deskundige en de berger. RWS doet hierover een al dan niet dwingend voorstel in het CoPI (Commando Plaats Incident).







## Rol VLM-deskundige

De VLM-deskundige treedt op als onafhankelijk deskundige en adviseert Rijkswaterstaat en de hulpverleners bij de afhandeling van incidenten. De VLM deskundige brengt hierbij advies uit met betrekking tot voertuig, lading en milieuschade. De VLM-deskundige houdt hierbij rekening met de belangen van alle belanghebbenden, zoals de eigenaar van het betrokken voertuig en/of lading, verzekeraars en wegbeheerder, alsmede het milieu en de doorstroming van het verkeer (maatschappelijke belangen).

Bij alle incidenten waarbij versneld of uitgesteld wordt geborgen (risico op extra schade) of dit wordt overwogen wordt door RWS contact opgenomen met de VLM-deskundige. De VLM-deskundige geeft op basis van de door de RWS-vertegenwoordiger op de incidentlocatie verstrekte informatie een advies over de te hanteren bergingsmethodiek en verzorgt de vastlegging van de gehanteerde bergingsmethodiek met motivatie en de eventueel extra toegebrachte schade.

## VLM-deskundige op incidentlocatie

De VLM-deskundige komt naar de incidentlocatie als het incident aan een van de volgende criteria voldoet:

- Voertuig gekanteld;
- Voertuig in brand;
- Meerdere vrachtauto's bij ongeval betrokken;
- Betreft het een complexe berging;
- Milieuschade, olie- of diesellekkage;
- Afgevalen lading, levende lading, kostbare lading;
- ADR lading (gevaarlijke stoffen);
- Ernstige schade aan infrastructuur (tunnel, kunstwerk, etc.).

De VLM-deskundige maakt een rapport op bij alle incidenten waar hij advies heeft gegeven.

## VLM-helppdesk

Indien het incident niet ernstig genoeg is (kleinschalige incidenten en pechgevallen) om een VLM-deskundige ter plaatse te laten komen, vindt het contact tussen de RWS-vertegenwoordiger en de VLM-deskundige telefonisch plaats via de VLM-helppdesk.





# Praktische uitvoering

Rijkswaterstaat geeft opdracht voor het toepassen van een uitgestelde of versnelde berging indien naar verwachting een normale (eerste) berging tot grote vertraging voor de weggebruikers zal leiden. De eventuele, naar het oordeel van de VLM-deskundige onvermijdelijke extra schade, aan voertuig of lading, welke door het toepassen van deze nieuwe werkwijze kan ontstaan, worden onder voorwaarden vergoed aan de eigenaar.

Voor het consequent toepassen van de versnelde of uitgestelde berging worden de volgende richtlijnen gehanteerd.

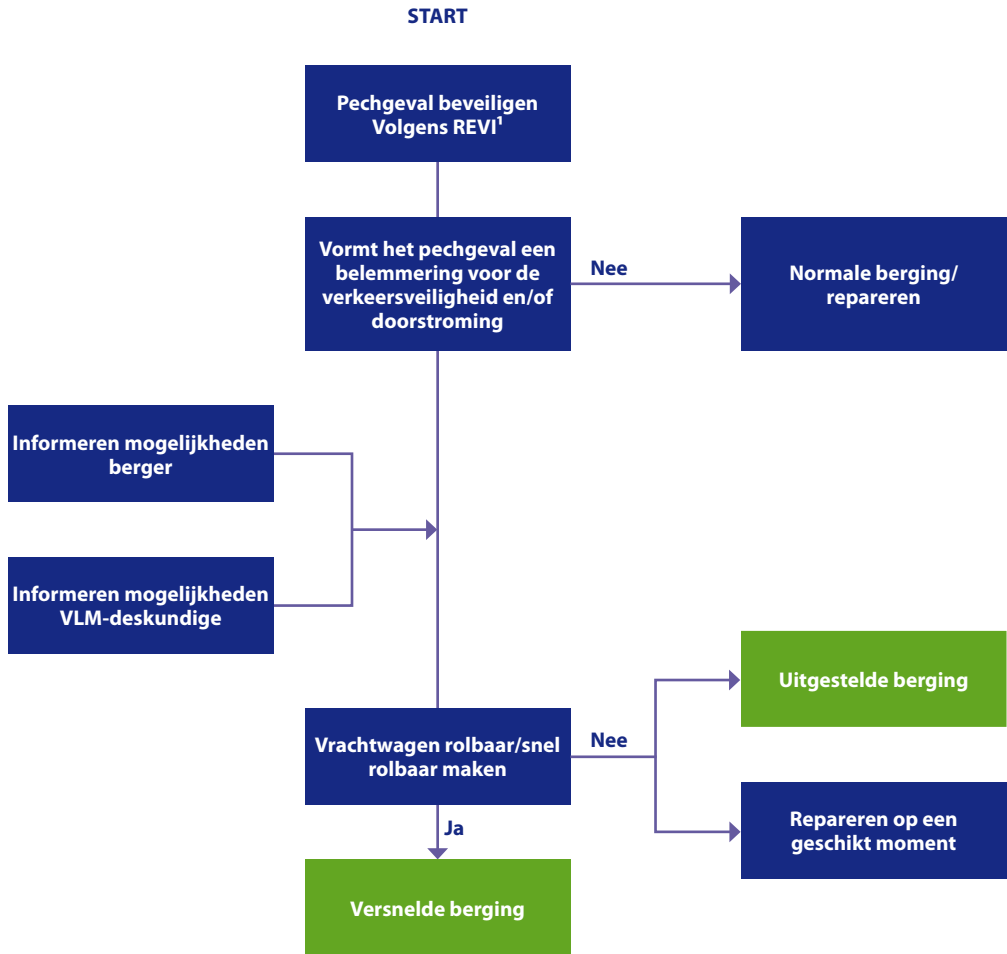
1. De te hanteren bergingsmethode bij vrachtwagenincidenten is afhankelijk van het tijdstip, verkeersintensiteit en de verkeerskundige consequenties (verkeersveiligheid- en doorstroming).
2. Uitgestelde berging kan worden toegepast bij incidenten waarbij het normaal bergen teveel tijd in beslag neemt en het versneld bergen niet mogelijk is en daardoor de verkeersdoorstroming langer dan nodig wordt belemmerd. Uitgangspunt hierbij is dat de rijbaan wordt vrijgemaakt door de vrachtauto op de vluchtstrook/in de berm te “schuiven” en de berging na de spits (in de daluren) uit te voeren. Het toebrengen van extra schade aan o.a. het wegdek, lading en/of voertuig is hierbij acceptabel. Indien noodzakelijk en mogelijk, kunnen anti-kijkschermen geplaatst worden voor het afschermen van de incidentsituatie, dit ter voorkoming van het ontstaan van de zogenoemde kijkfiles.
3. Versnelde berging kan worden toegepast bij incidenten waarbij het bergen van het voertuig kan worden uitgevoerd met behulp van een standaard zwaar bergingsvoertuig en dit geen extra tijd vergt. Uitgangspunt hierbij is dat door het toepassen van de versnelde berging de doorstroming zo snel mogelijk wordt hersteld.

## Protocollen

Om een duidelijk overzicht te krijgen van wanneer welke bergingsmethodiek toegepast kan worden zijn twee protocollen opgesteld.

Het eerste protocol helpt bij het beslissen bij pechgevallen en het tweede protocol doet dit bij ongevallen. Op de volgende pagina's staan de twee protocollen weergegeven.

# Protocol Pechgeval



<sup>1</sup> REVI = Richtlijn Eerste veiligheidsmaatregelen bij incidenten voor eenzijdig of meezijdig aanrijdgevaar

## **Pechgeval op de vluchtstrook**

Bij pechgevallen op de vluchtstrook, inclusief lekke banden, waarvoor geldt dat deze geen belemmering voor de verkeersveiligheid en/of doorstroming vormt, kan worden volstaan met het uitvoeren van een normale berging in het kader van de CMV-regeling. Er worden, bij voorkeur, geen reparaties uitgevoerd op de vluchtstrook, tenzij de tijdsduur die gemoeid is met de reparatie korter is dan de tijdsduur die gemoeid is met het verplaatsen van het voertuig en de reparatie veilig en zonder hinder voor de doorstroming kan worden uitgevoerd.

Voorbeelden van een dergelijke situatie zijn; een voertuig met pech op de vluchtstrook op meer dan een meter van de kantstreep buiten de spits (bergen trekt meer bekijks dan reparatie) of een voertuig waarbij het wisselen van bijvoorbeeld een wiel sneller en veiliger verloopt dan het geforceerd verslepen van het voertuig.

De berging dient uitgevoerd te worden met inachtneming van de voorzorgsmaatregelen ter voorkoming van extra schade aan bijvoorbeeld de versnellingsbak of wanneer mogelijk door het langzaam rijden over een korte afstand naar een veilige locatie. Bij het uitvoeren van de berging wordt geen extra schade aan het voertuig/de lading of het wegdek toegebracht.

### **Rol VLM (VLM-helppdesk)**

Niet benodigd, tenzij versneld of uitgesteld wordt geborgen.

### **Rol RWS-vertegenwoordiger**

De RWS-vertegenwoordiger kan op basis van de specifieke situatie (veiligheid en doorstroming) een afweging maken op welke wijze de berging/reparatie kan worden uitgevoerd.

## **Pechgeval op de rijbaan, spits-/wisselstrook of vluchtstrook**

Bij pechgevallen, stilstaande vrachtwagens, op de rijbaan, spits-/wisselstrook of vluchtstrook (binnen één meter van de kantstreep) geldt dat deze een belemmering vormen voor de verkeersveiligheid en doorstroming. Het toepassen van de versnelde of uitgestelde bergingsmethodiek kan de verkeersdoorstroming bevorderen. Het toebrengen van extra schade aan het voertuig/de lading of het wegdek is hierbij acceptabel.

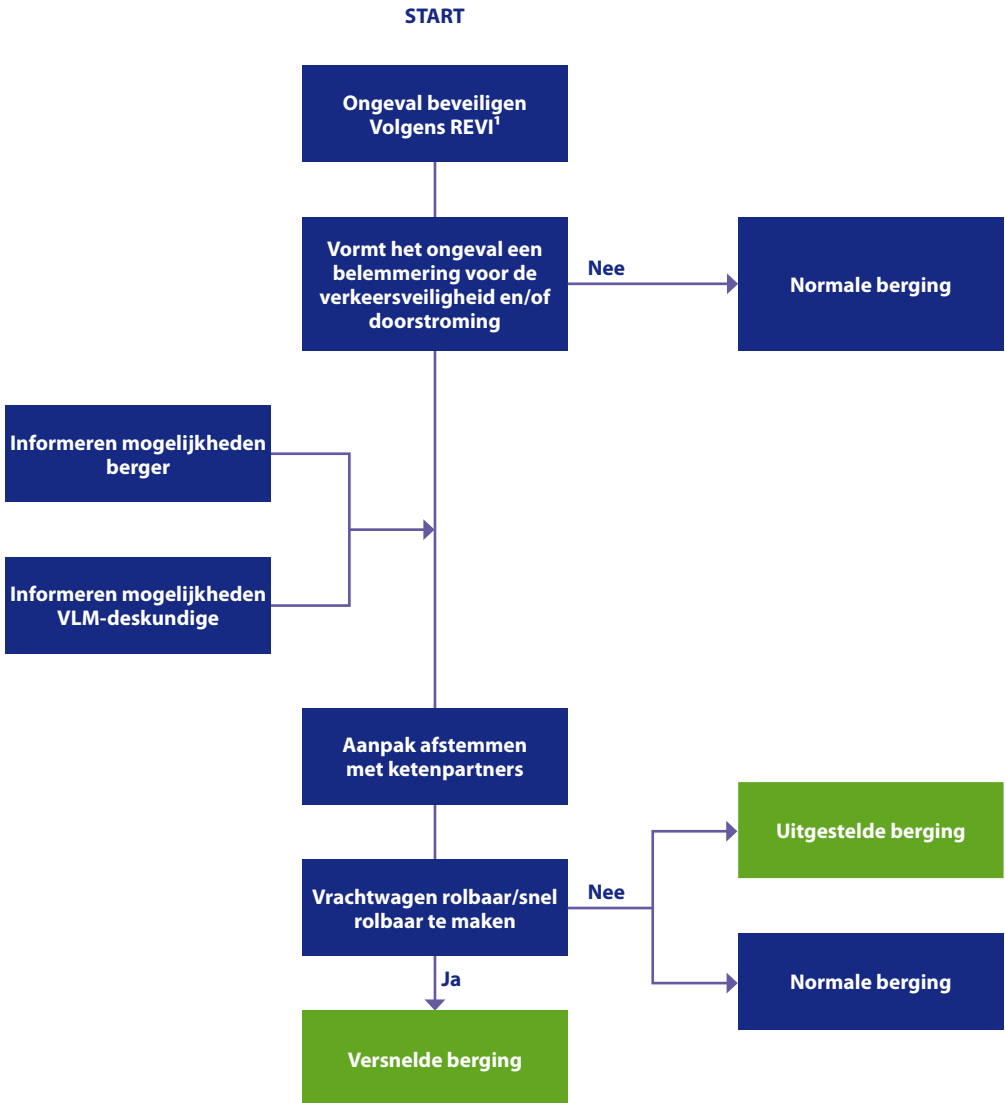
### **Rol VLM (VLM-helppdesk)**

De VLM-helppdesk geeft op basis van de door de RWS-vertegenwoordiger verstrekte informatie een advies over de te hanteren bergingsmethodiek en verzorgt de vastlegging van de gehanteerde bergingsmethodiek met motivatie en de eventueel extra toegebrachte schade.

### **Rol RWS-vertegenwoordiger**

De RWS-vertegenwoordiger kan op basis van de specifieke situatie (veiligheid en doorstroming), ondersteund door het advies vanuit de VLM-helppdesk, een afweging maken op welke wijze de berging wordt uitgevoerd. Ten behoeve van de dossiervorming door de VLM, kan de RWS-vertegenwoordiger worden gevraagd extra registratie, eventueel ondersteund door foto-opnames, van de specifieke schade aspecten uit te voeren.

# Protocol Ongeval



<sup>1</sup> REVI = Richtlijn Eerste veiligheidsmaatregelen bij incidenten voor eenzijdig of meezijdig aanrijdgevaar

## Ongeval, voertuig niet gekanteld

Bij ongevallen met vrachtwagens die niet zijn gekanteld, geldt dat deze in de regel een belemmering vormen voor de verkeersveiligheid en doorstroming. Afhankelijk van de specifieke situatie kan gebruik gemaakt worden van de versnelde, normale of uitgestelde berging. Belangrijk bij de afhandeling van dit type incident is de afstemming tussen de betrokken partijen, benodigde handelingen (sporenonderzoek, slachtofferhulp e.d.) tijdstip, verkeersintensiteit en de effecten op de verkeersveiligheid en doorstroming.

### Rol VLM (VLM-helppdesk)

De VLM-helppdesk geeft op basis van de door de RWS-vertegenwoordiger verstrekte informatie een advies over de te hanteren bergingsmethodiek en verzorgt de vastlegging van de gehanteerde bergingsmethodiek met motivatie en de eventueel extra toegebrachte schade.

### Rol RWS-vertegenwoordiger

De RWS-vertegenwoordiger kan op basis van de specifieke situatie (veiligheid en doorstroming), ondersteund door het advies vanuit de VLM-helppdesk, een afweging maken op welke wijze de berging wordt uitgevoerd. Ten behoeve van de dossiervorming door de VLM, kan de RWS-vertegenwoordiger worden gevraagd extra registratie, eventueel ondersteund door foto-opnames, van de specifieke schade aspecten uit te voeren.

## Ongeval, voertuig gekanteld

Bij ongevallen met gekantelde vrachtwagens al dan niet met losliggende lading, geldt dat deze in de regel een belemmering vormen voor de verkeersveiligheid en doorstroming. Uitgangspunten in deze situatie zijn, de rijbaan zo spoedig mogelijk vrij te maken, de doorstroming van het verkeer prevaleert boven het eventueel toebrengen van extra schade aan o.a. het voertuig, lading en/ of het wegdek. Belangrijk bij de afhandeling van dit type incident is de afstemming tussen de betrokken partijen, benodigde handelingen (sporenonderzoek en slachtofferhulp end.) tijdstip en verkeersintensiteit.

### Rol VLM (VLM-deskundige ter plaatse)

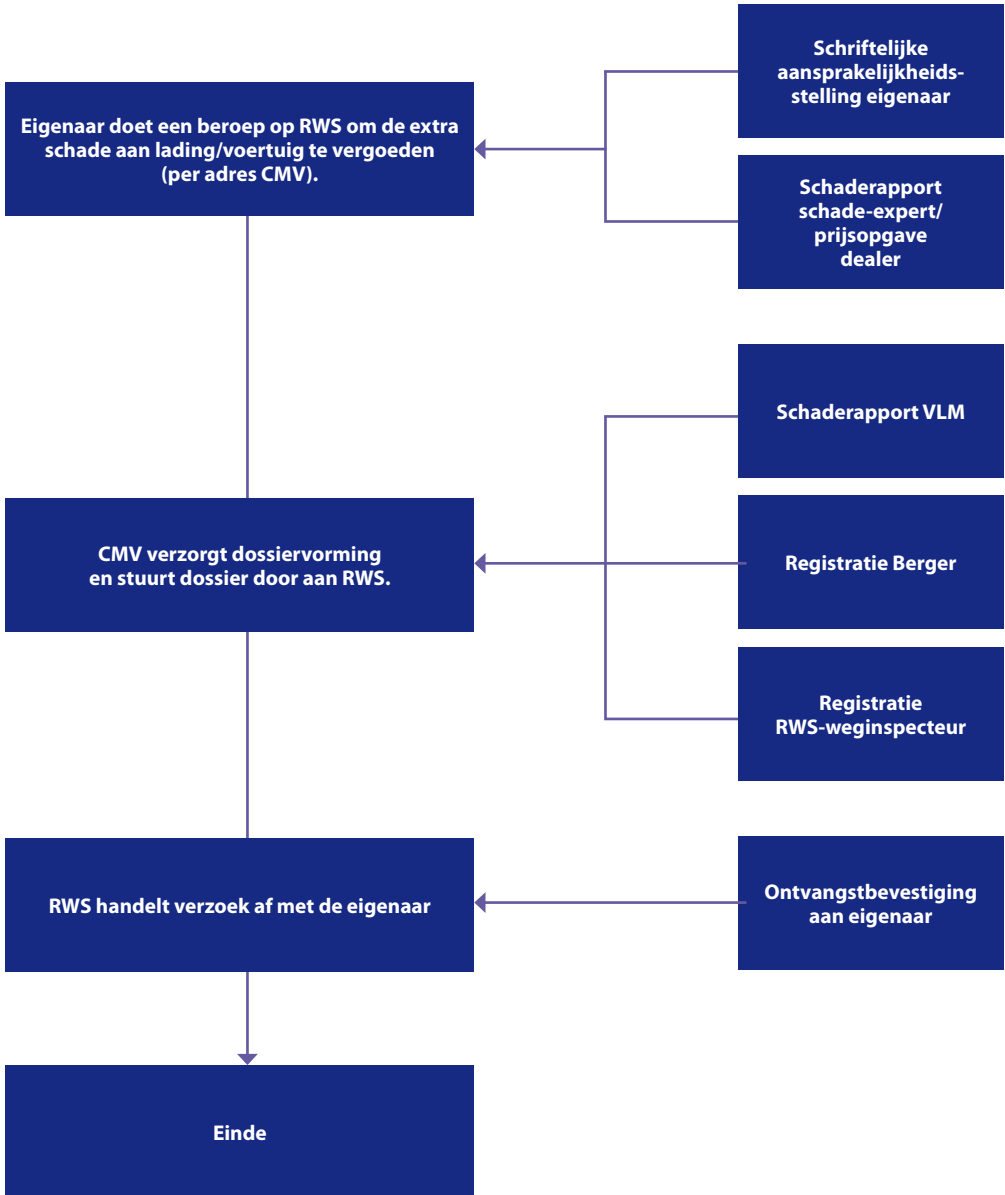
De VLM-deskundige brengt ter plaatse een advies uit aan RWS en verzorgt de vastlegging (dossiervorming) van de gehanteerde bergingsmethodiek met motivatie en de eventueel extra toegebrachte schade.

### Rol RWS-vertegenwoordiger

De RWS-vertegenwoordiger kan op basis van de specifieke situatie (veiligheid en doorstroming), ondersteund door het advies vanuit de VLM-deskundige, een afweging maken op welke wijze de berging moet worden uitgevoerd.



## Afhandeling extra schade aan lading en/of voertuig







# Schade-afhandelingproces

Wanneer de normale (eerste) berging tot grote vertraging voor de weggebruikers leidt, wordt eerder besloten tot het toepassen van de uitgestelde of versnelde bergingsmethodiek. Dit kan leiden tot extra schade aan voertuig, lading, milieu of rijkswaterstaateigendommen.

De VLM-deskundige adviseert Rijkswaterstaat over het al dan niet toepassen van de versnelde of uitgestelde bergingsmethodiek. De eventuele extra schade, aan voertuig en/ of lading, welke ten gevolge van het toepassen van de versnelde of uitgestelde bergingsmethodiek kan ontstaan, worden onder voorwaarden door Rijkswaterstaat vergoed aan de eigenaar. Door de VLM-deskundige wordt beoordeeld welke deel van de schade toe te rekenen is aan het toepassen van de versnelde of uitgestelde bergingsmethodiek. Indien de eigenaar een verzoek indient voor vergoeding van extra schade wordt dat verzoek beoordeeld aan de hand van onder meer het schaderapport van de VLM-deskundige.

## Uitgangspunten schadeafhandeling

1. Eigenaar is zelf verantwoordelijk voor indienen schadeclaim.
2. VLM-rapportage is de basis voor het bepalen van de hoogte van de extra schade
  - a. Bij eenvoudige incidenten (afgehandeld vanuit de VLM-helpdesk), waarbij schade is ontstaan aan lading en/of voertuig ten gevolge van het versneld/uitgesteld bergen, dient de schadeclaim binnen 24 uur aangemeld te worden bij Rijkswaterstaat.
  - b. Bij complexere incidenten, waarbij een VLM-deskundige ter plaatse is geweest, dient op de incidentlocatie aangegeven te worden dat de berging extra schade heeft veroorzaakt. Voor het exact bepalen van de extra schade aan lading en/of voertuig kan door de VLM een vervolgonderzoek worden uitgevoerd.
3. Eventuele schade door verlies aan arbeidstijd/ inzetbaarheid van het voertuig kan niet worden geclaimd.

## Toelichting

Wanneer we spreken over extra schade ten gevolge van het versneld/uitgesteld bergen, kan deze bestaan uit de volgende componenten:

- Voertuig/lading
- Eigendommen Rijkswaterstaat/milieuschade

### Ad 1. Voertuig/lading

Extra schade, ten gevolge van het toepassen van de versnelde of uitgestelde bergingsmethodiek, aan voertuig en/of lading is ten nadele van de eigenaar en wordt onder voorwaarden door Rijkswaterstaat vergoed. Voor het bepalen van de hoogte van de extra schade wordt Rijkswaterstaat ondersteund door VLM-deskundigen.

### Ad 2. Eigendommen Rijkswaterstaat/Milieuschade

Extra schade, ten gevolge van het toepassen van de versnelde of uitgestelde bergingsmethodiek, aan eigendommen van Rijkswaterstaat en/ of milieuschade is ten nadele van Rijkswaterstaat. De afhandeling van de schade wordt geïntegreerd binnen de bestaande procedures zoals deze reeds binnen Rijkswaterstaat worden gehanteerd.



Deze brief in 23 talen beschikbaar op [www.incidentmanagement.nl](http://www.incidentmanagement.nl)



Rijkswaterstaat  
Ministerie van Infrastructuur en Milieu

Aan  
Chauffeur gestrand voertuig

Ons kenmerk  
RWS/VWM-2012/30

Onderwerp  
Toepassen versnelde/uitgestelde berging

Geachte chauffeur,

Een ongeval of pechgeval waarbij vrachtauto's zijn betrokken, heeft vaak lange en langdurige files tot gevolg. De door het ongeval veroorzaakte file zorgt voor een aanzienlijke economische schade. Er is daarom veel baat bij een snelle afhandeling van incidenten met vrachtauto's.

Sinds 1 januari 2008 handelt Rijkswaterstaat ongevallen en pechgevallen met vrachtwagens steeds sneller af. Een vrachtwagen wordt eerder weggesleept (versneld berging) of kan zo worden neergezet dat deze geen overlast voor het verkeer veroorzaakt (uitgesteld berging). Op een rustiger tijdstip wordt de vrachtwagen dan alsnog weggehaald. Het versneld of uitgesteld berging kan tot gevolg hebben dat er extra schade ontstaat aan uw voertuig en/of lading. Mocht er ten gevolge van het toepassen van deze nieuwe werkwijze extra schade aan uw voertuig en/of lading zijn toegebracht, dan kunt u deze, onder voorwaarden, van Rijkswaterstaat vergoed krijgen. Onderstaand is weergegeven wat u daarvoor moet doen.

U dient Rijkswaterstaat schriftelijk te verzoeken om vergoeding van de extra financiële schade aan voertuig en/of lading, ten gevolge van het toepassen van een versnelde of uitgestelde berging. Hierbij dient de volgende informatie vermeld te worden.

1. Voertuiggegevens	2. Ongevalgegevens	3. Opgave schade (bijlagen)
<ul style="list-style-type: none"><li>- Kenteken (s) van het beschadigd voertuig, oplegger en/of aanhanger</li><li>- Naam kentekenhouder voertuig</li><li>- Adresgegevens</li><li>- Telefoonnummer</li><li>- Contactpersoon</li></ul>	<ul style="list-style-type: none"><li>- Datum ongeval</li><li>- Tijdstip ongeval</li><li>- Locatie ongeval (snelwegnummer en hectometeraanduiding)</li></ul>	<ul style="list-style-type: none"><li>- Schaderapport inzake de extra schade (schade expert)</li><li>- Prijsopgave reparatie extra schade (dealer)</li></ul>

Bovenstaande informatie kunt u sturen aan Rijkswaterstaat, per adres:  
Centraal Meldpunt Vrachtautoberging (CMV)  
O.v.v. Extra schade versnelde/ uitgestelde berging  
Postbus 536  
2300 AM Leiden

Indien er nog vragen zijn dan kunt u contact opnemen met het CMV:  
- telefoonnummer: 071 5249439

Zodra Rijkswaterstaat uw verzoek en bovengenoemde informatie heeft ontvangen, wordt deze in behandeling genomen. U ontvangt een schriftelijke ontvangstbevestiging.

Met vriendelijke groet,

DE MINISTER VAN VERKEER EN WATERSTAAT,  
Namens deze,  
De Directeur Landelijke Operaties VWM,

Ir. P.C. Janssen



**Dit is een uitgave van:**

Programmabureau Incident Management  
in opdracht van Rijkswaterstaat.  
Kijk voor meer informatie op  
[www.incidentmanagement.nl](http://www.incidentmanagement.nl)

Derde druk, juni 2012 | VCNL0612TP025